

	Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка	Силабус навчальної дисципліни			
		Назва дисципліни: СОЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ			
		Статус дисципліни обов'язковий компонент (цикл професійної підготовки)			
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки				
Спеціальність	053 Психологія				
Освітня програма	Психологія (практична психологія)				
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)				
Обсяг дисципліни	Кредити	4,5	Години	135	
	Лекційні			32	
	Практичні/семінарські			34	
	Лабораторні				
	Самостійна робота			69	
Семестровий контроль	Екзамен				
Викладач	Клочек Лілія Валентинівна, доктор психологічних наук, професор				
Контактна інформація	L.v.klochek@cuspu.edu.ua				
Кафедра	Психології та соціальної роботи				
Факультет	Педагогіки, психології та мистецтв				
Предмет навчання (Що буде вивчатися)	Навчальний курс «Соціальна психологія» містить інформацію про сучасні уявлення щодо закономірностей спілкування, побудови конструктивних соціальних взаємодій, функціонування соціальних груп. Зміст дисципліни включає історію становлення соціальної психології, основні теоретичні підходи, фундаментальні та прикладні аспекти соціальної психології; зміст категоріального апарату соціальної психології, методи та методики соціальної психології, можливості та обмеження у їх застосуванні; прийоми та техніки розвитку соціальної сфери особистості.				
Мета (Чому це цікаво/потрібно вивчати)	Мета вивчення навчальної дисципліни полягає у підготовці студентів до здійснення діяльності психолога в частині набуття та застосування на практиці знань про закономірності поведінки людей в умовах спільної діяльності; взаємодії та впливу один на одного; розуміння та пояснення різноманітних соціально-психологічних явищ.				
Компетентності	Загальні: ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу. ЗК 2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.				

	ЗК 4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК 6. Здатність виявляти, ставити та розв'язувати проблеми. Спеціальні: СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом соціальної психології. СК3. Здатність до розуміння природи соціальної поведінки, діяльності та вчинків. СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати інформацію з різних джерел. СК5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій. СК6. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження. СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації. СК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту. СК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики. СК11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.
Програмні результати (Чому можна навчитися)	ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання. ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань. ПР3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань. ПР5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проективні методики тощо). ПР10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника. ПР12. Скласти та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів тощо. ПР13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають

	інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності. ПР14. Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, у тому числі демонструвати лідерські якості. ПР18. Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.
Зміст дисципліни	Тема1. Соціальна психологія як галузь наукового знання. Предмет і завдання соціальної психології. Основні поняття соціальної психології. Місце соціальної психології в системі наукового пізнання. Основні етапи розвитку західної соціальної психології. Розвиток української соціальної психології. Тема 2. Регулятивні механізми соціальної поведінки. Соціальне настановлення як регулятор соціальної поведінки. Функції та структура соціального настановлення. Зміна соціального настановлення. Теорія когнітивного дисонансу. Цінності та ціннісні орієнтації. Принцип ситуаційності та його роль у поясненні і передбаченні соціальної поведінки. Міжситуаційні і внутрішньоситуаційні параметри аналізу соціальних ситуацій. Принцип суб'єктивної інтерпретації соціальних ситуацій. Стратегії поведінки особистості в ситуації. Тема 3. Психологія міжособистісних стосунків і міжособистісної взаємодії. Міжособистісна взаємодія у сумісній діяльності. Види взаємодії: співробітництво та суперництво. Комунікація у процесі взаємодії: обмін інформацією, зворотний зв'язок, бар'єри, вплив. Види міжособистісного впливу. Критерії ефективності впливу. Види психологічного впливу. Перцептивна сторона спілкування. Механізми соціальної перцепції, формування першого враження, стереотипи. Інтерактивна сторона спілкування. Стратегії взаємодії, структура взаємодії, структура конфліктної взаємодії. Тема 4. Психологія впливу. Феномен впливу у соціальній психології. Типологія впливів. Психологічний і психічний вплив. Суб'єктно-вчинкова природа впливу людини на людину. Соціально-психологічні механізми впливу - переконування, навіювання, наслідування, зараження,

санкціонування, маніпулювання.

Тема 5. Група і міжгрупові відносини як соціально-психологічні феномени.

Соціальна група та психологічні детермінанти її виникнення. Психологічні параметри вивчення групи. Склад та структура групи. Групова свідомість. Колективне несвідоме. Групова поведінка. Динамічні процеси в групах. Лідерство та керівництво в групах. Проблема прийняття групового рішення. Групова згуртованість, груповий тиск, міжособистісне спілкування. Міжособистісні взаємини в малій групі.

Тема 6. Психологія великих груп і масових явищ.

Основні підходи до класифікації структурних елементів психіки великих груп. Феномени психіки великих груп. Громадська думка, соціальні уявлення групи, історична (колективна) пам'ять, групові традиції та звичаї. Психічні стани великої групи. Несвідоме у психіці великої групи. Різновиди і психологічні особливості великих груп. Масові явища.

Тема 7 Психологія середніх і малих груп.

Психологічна специфіка та структура середніх і малих груп. Проблема продуктивності малої і середньої групи. Групоутворення і розвиток малої групи. Нормативний вплив у малих групах. Процеси ухвалення рішень у малих групах. Механізми групової динаміки. Середня соціальна група.

Тема 8. Особистість з погляду соціальної психології.

Соціальна природа особистості та її життєвий світ. Психологічний простір особистості. Особистісний час і можливості життєздійснення. Самосвідомість та ідентифікація. Особистісна ефективність і задоволеність життям.

Тема 9. Практичний інструментарій соціальної психології.

Соціально-психологічне консультування. Активні соціально-психологічні методи. PR-технології, іміджмейкінг та ефекти масових комунікацій як практичний інструментарій соціальної психології.

Критерії оцінювання роботи студентів

Оцінювання якості знань студентів з дисципліни «Соціальна психологія» в умовах організації навчального процесу за кредитно-модульною системою здійснюється шляхом поточного та підсумкового контролю за 100-бальною шкалою оцінювання, за шкалою ECTS та національною шкалою оцінювання.

Поточний контроль – це оцінювання навчальних досягнень студента (рівня теоретичних знань та практичних навичок з тем, включених до змістових модулів) під час проведення аудиторних занять, організації самостійної роботи, на консультаціях (під час відпрацювання пропущених занять чи за бажання підвищити попередні результати). Поточний контроль реалізується у формі опитування, виступів на практичних заняттях, експрес-контролю, письмових контрольних робіт тощо. Загальна сума балів за засвоєння теоретичного матеріалу: 34 бали (2 x 17 прак.занять).

Самостійна робота студента полягає в опрацюванні літературних джерел з тем, виконанні визначених завдань. Критерії оцінки самостійної роботи – повнота, якість і правильність підготовки матеріалів. Максимальна оцінка за самостійну роботу – 18 балів 8 балів ІНДЗ

Підсумковий контроль (екзамен) – максимальна оцінка 40 балів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	добре
64-73	D	задовільно
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

Політика відвідування і подання виконання завдань. Студенти зобов'язані відвідувати аудиторні заняття, виконувати завдання до самостійної роботи, вчасно надавати викладачеві їх на перевірку в електронному або друкованому вигляді. За умови

	переходу університету на онлайн-навчання та враховуючи ймовірність відключень електроенергії, студенти, відсутні на аудиторних заняттях, зобов'язані самостійно опрацьовувати навчальний матеріал, виконувати завдання поточного контролю, вчасно надсилати їх на перевірку. Термін перескладання – до кінця вивчення модуля. Політика академічної доброчесності. Списування під час контрольних робіт заборонено. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн тестування та підготовки практичних / самостійних завдань. Усі поточні оцінки повідомляються студенту, і він може самостійно вести облік балів за накопичувальною системою.
Інформаційне забезпечення	Сторінка курсу на платформі Classroom: https://classroom.google.com/c/NzA0NDQwOTM0Njgw Базова література 1. Власова О. І. Соціальна психологія організацій і управління: підручник для студ. гуманітарних фак-тів ун-тів. К.: Центр навчальної літератури, 2017. 396 с. 2. Кацавець Р. С. Психологія особистості. Навчальний посібник. Київ: Алерта. 2021. 134 с. 3. Основи соціальної психології : підручник для закладів вищої освіти / [П. П. Горностай та ін.]; за ред. чл.-кор. НАПН України М. М. Слюсаревського ; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т соц. та політ. психології. Київ : Талком, 2018. 580 с. 4. Слюсаревський М. М. Психологія груп: навч. посіб. Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2022. 164 с. 5. Соціальна психологія: навч. посіб. для студентів ВНЗ / Н. М. Ануфрієва, Т. М. Зелінська, Н. О. Єрмакова. Київ : Каравела, 2016. 369 с. Допоміжна література 6. Барановська Л. В. Психологія ділового спілкування: навч. посібник. К. : НАУ, 2016. 248 с. 7. Корольчук М. С. Соціально-психологічне забезпечення діяльності в звичайних та екстремальних умовах : навч. посіб. Київ : Ніка - Центр, 2019. 580 с. 8. Практикум із соціальної психології. Навчальний посібник / [Укладачі. Т. М. Зелінська, І. В Михайлова., А. Е. Демерс]. К.: Каравела, 2015. 232 с

	9. Соціальна психологія : навч. посіб. для здобувачів ступеня бакалавра / Н. Ю. Воляннюк, Г. В. Ложкін, О. В. Винославська, І. О. Блохіна, М. О. 13 Кононець, О. В. Москаленко, О. І. Боковець, Б. В. Андрійцев. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 254 с. 10. Сурякова М.В. Соціальна психологія (з основами соціальнопсихологічного тренінгу): Навч. посібник [електронне видання] / М. В. Сурякова, Г. Б. Панфілова, О. В. Склянська. Дніпро: Середняк Т. К., 2021. 150 с.
Матеріально-технічне забезпечення	Аудиторія для проведення аудиторних занять, проєктор, ноутбук, смартфон, підключення до мережі Internet; наукова література, стимульні матеріали діагностичних методик.